

comunica[ció]

entrevista

“...l'absurd ens serveix per a denunciar i incitar a la rebel·lió...”

Jorge Picó i Sergi López

Per Paula Miralles

Vosaltres vos coneguéreu estudiant a l'escola de Lecoq i el treball que allí desenvolpàreu és d'aquells que deixa una empremta molt visible. Què queda del mestre en el vostre treball actual? Què creieu que ell opinaria dels vostres muntatges?

Jorge: Tenim molt present Lecoq, tant que està a la sala d'assajos quan treballem. De vegades ens preguntem què pensaria del que estem fent. És el nostre mestre de la sospita. Quan sospitem que alguna cosa sobra o falta acudim a ell. Actua com un filtre a través del qual aprenguérem a la seua escola a París.

Sergi: És veritat que pensem sovint en ell i el que vam aprendre. Sobretot és una presència que ens inspira i ens espanta a aprofundir en la seva idea del teatre com quelcom per descobrir, per inventar. Ell parlava sovint del fet de trobar el teu propi teatre, la teua escriptura. En això estem. Ens agrada pensar que si veiés el que fem ens animaria a anar més lluny.

Podríem parlar d'una evolució des de “Non Solum” a “Livingstone 30/40”? En quin sentit? Cap a on vos dirigiu? En la pròxima escoltarem Jorge parlar?

Jorge: Les dues són obres absurdes i l'absurd ens serveix per a denunciar i incitar a la rebel·lió, i la rebel·lió és una de les filigranes humanes que ens ajuda a reconèixer que no estem sols. Sí, jo crec que “30/40 Livingstone” va més enllà que “Non Solum” perquè dins de l'absurd hi ha un relat que busca sentit. Ara estem buscant alguns textos d'altres autors per a eixir de nosaltres mateixos, però no sé si ho aconseguirem. Jo no sé si parlaré o actuaré en la pròxima, Sergi és el cap, li preguntaré a veure que em deixa fer.

Sergi: Tenir a les meves ordres un senyor amb banyes és una de les realitats que confirmen que aquest nou espectacle vol anar més lluny que el primer: L'home perdut en la seva pròpia soledat que dibuixàvem al “Non Solum” ha trobat companyia i això ens el fa veure des d'una altra perspectiva, tot i que continuem trobant-lo bastant sol. De fet no

tot és un càlcul premeditat, la creació ens a portat allà on som i nosaltres també intentem trobar-li una explicació raonable. No fos cas que es pensaren que només és un joc i que això no és seriós.

Després d'aquestes dues experiències escèniques, heu desenvolupat una metodologia pròpia? Amb quins materials i estímuls treballau al llarg del procés de creació?

Jorge: Els materials som nosaltres, el nostre mètode consisteix en carregar amb la realitat i després encarregar-nos d'ella. Bé, una part, la que ens empenya més. Per això l'ledim el periòdic junts abans dels assajos i l'es-

pecialitat de Sergi és la gent. La meua és llegir. A la fi intentem encarnar aquesta realitat en escena. El nostre mètode consisteix a fer obres difícils d'explicar, però fàcils de veure.

Sergi: El mètode es va imposant tot sol. A mi m'agrada el punt de vista del Jorge, que té el do de saber obrir portes, i sembla que el meu a ell també li fa gràcia. Això ens fa avançar. Jo diria que ni sabem ni podem fer-ho d'una altra manera. No podem evitar que el que passa al carrer ens interessi, ni que el que passa als parlaments ens indigni, ni que els farts de riure que es fa una minoria poderosa mentre l'altra majoria pateix ens inspiri idees concretes sobre la fabricació casolana d'explosius, encara que sigui al teatre. Després, a l'hora d'escriure, l'absurd ens

uneix a tots dos de forma natural, sense adonar-nos. Quan una cosa ens fa riure a tots dos ens ho prenem com una pista a seguir.

En les vostres propostes hi ha un fort component físic però també un text contundent i amb molta intenció. Com es produeix la connexió entre ambdós? Què ve primer?

Jorge: Primer ve la situació, la situació necessita d'un cos, d'un estat dramàtic i el text arriba després. I més tard, fins i tot l'escrivim! Sergi escriu bé amb les orelles, té una cultura oral i jo un poc més literària. Ell és més intuïtiu i a mi m'educaren en la concertada religiosa. Naturalesa i intuïció versus cultura i colzes, crea tensions interessants, fa riure.

Sergi: Pot semblar una tonteria dir que abans de la paraula ve el silenci però és d'una evidència desarmant. Tot i això nosaltres tenim tendència a tractar-los a tots dos com una mateixa cosa. Ens agrada pensar que el text i el gest són el mateix. Escriure moviments o moure les paraules, tot és possible quan treballes amb la improvisació a l'escenari. Més enllà d'una idea intel·lectual del que vols escriure, l'escenari dóna i treu raons. Fins i tot amaga troballes impensables.

Crida l'atenció l'austeritat de les vostres propostes, l'absència quasi total d'elements en escena. Podríeu parlar-nos un poc més sobre aquesta marca d'estil?

Jorge: L'austeritat és Lecoq: l'actor pot suggerir i crear il·lusió amb allò necessari. I què és necessari? Donç allò que crea valor. Com veuràs sóc molt marxista. A més, nosaltres ens paguem les nostres produccions, no ens dóna per a grans escenografies. Cada element és discutit fins la societat.

Sergi: A tots dos ens fascina el poder de suggestió del teatre i com un espai buit al teatre pot ser qualsevol lloc. La idea d'utilitzar com menys elements millor ens ajuda a navegar per un terreny més poètic, més surrealista per poder parlar de les coses sense fer-ho en primer grau. Sembla que això doni sentit al pur fet de fer teatre.

La il·luminació, moltes vegades, actua com un personatge més. Quina importància concedeix a la resta d'elements tècnics? Hi ha un

equip estable de col·laboradors o van canviant?

Jorge: Lionel Spycher ha fet totes les nostres llums, i jo he col·laborat en cinc produccions amb ell. Com que escriu, té una dramaturgia de la llum, què conta cada espai. El mateix que Òscar Roig, que llig l'espectacle des de la música. Ell ens va ajudar a trobar el final del "30/40 Livingstone" parlant de com hauria de ser: el *tempo*, el color musical, el sentiment que hauria de tindre. També va vindre Pascual Peris, amb qui vaig tindre una grata experiència a "El amor del rui señor" i que és tot intuïció a l'hora de proposar el vestuari. Solem repetir amb l'equip artístic.

Sergi: Intentem treballar sense complexos. La feina creativa d'un espectacle et permet compartir les idees amb altres col·laboradors que també sense complexos ens regalen punts de vista artístics que fan créixer els nostres i al revés. El que busquem és que tothom inspire tothom. L'espectacle acaba tenint una pintoresca col·lecció de pares, mares, oncles i fins i tot algun cosí llunyà.

En la vostra última peça plantegeu, amb molt d'humor, moments molt quotidians i reflexions íntimes del personatge. Quina relació hi ha entre les vostres peces i la vostra biografia?

Jorge: Molta. El que ens uneix és l'humor, que és la nostra forma d'expressar el nostre descontent amb el que està passant. Si no tinguérem l'humor seríem dos quadragenaris

rondinaires. I jo m'emporte la millor part... Sergi em fa riure! Jo crec que a les nostres obres hi ha més biografia de Sergi que meua, cosa que és normal, ja que té una vida més interessant. La meua biografia és allò que imagine.

Sergi: Una altra cosa que ens passa. Sense parlar de les nostres vides en concret acabem retratats sense voler-ho. Tot i que ens reconeixem en el que escrivim, sempre té alguna cosa com d'inesperat i segurament revelador. Les nostres obres són biogràfiques en un sentit literal. Acabem parlant, movent-nos i escrivint amb tot el que arrosseguem amb nosaltres i ens fa pensar com pensem.

Davant el panorama actual de retalls i re-estructuració sembla que l'etapa de la cultura subvencionada arriba a la seua fi. Com vos afecta açò?

Jorge: No demanem subvencions però sí que ens paguen i alguns ajuntaments no ens paguen. Sabem que alguns bolos no els cobrarem mai. El que ens afecta molt és que sí es subvencione a la banca privada. Es a dir, n expoli.

Sergi: Ens afecta més com a éssers vius, usuaris de serveis públics en general, que com a membres d'un gremi en particular. La subvenció a la cultura s'enten sovint com una despesa més que no pas com una inversió. A qui deixar de donar diners i en canvi a qui donar-los no és només una qüestió tècnica. Expressa una visió del món i una idea

de cap on han d'anar les coses. Dins d'aquest sistema, visiblement malalt, retallar en sanitat, en educació i en cultura, és a dir en tot allò que podria curar-nos tan el cos com la ment, semblaria estúpid si no fos premeditat. A algú no li interessa que ens rebel·lem i precisament per això tenim l'obligació de fer-ho.

Seguint el fil de l'anterior qüestió, sembla que l'actual govern pretén reformar la llei de patrocini i mecenatge per així transitar d'una cultura de la subvenció a una cultura de l'aportació privada. Quina és la vostra opinió al respecte? Què creieu que aporta el teatre a la societat actual?

Jorge: La meua opinió és que el govern del PP ja no té legitimitat, ja que fa el contrari del que va prometre en campanya (no pujar l'IVA, etc...). Per tant hauria d'anar-se'n. I CiU a Catalunya retalla en cultura, sanitat i educació i no fiscalitza amb impostos el capital (ara hi ha 15.000 milions d'euros de frau empresarial a Catalunya). A ambdós els encanta que tot transite cap a allò privat. Tu creus que les empreses patrocinaran la cultura si baixen beneficis? Mira les caixes d'estalvi, que ja no existeixen. Parlem ara de patrocini al mateix temps que ens carreguem les caixes d'estalvi i tota la seua obra social. Un mecenes és algú que no té ninguna obligació de res envers la cultura. Això apart, estic a favor d'estudiar fórmules justes que hagen funcionat en altres països. El teatre aporta a la societat actual un sentit de comunitat, el públic és una assemblea, i un

sentit més ple del caràcter: qui sóc, d'on vinc, cap a on vaig... Què he de fer per obrar bé? És el que necessita ara la gent que està sent triturada pel capitalisme modern: el sentit del relat, amb tots els seus valors. El teatre crida: "foteu-vos nihilistes, la vida té un sentit, encara que el sentit consistisca en buscar-lo"

Sergi: Segur que és interessant facilitar, incitar, afavorir que els diners privats arriben a la cultura, però no podem deixar que la cultura depengui d'això. Encara que és evident que també pot ser un negoci, el seu gran fet diferencial és el descomunal valor afegit que té per al pensament. Tan intangible com necessari per viure. Quan un ens privat arriba a la conclusió que no s'ho pot permetre i deixi d'aportar el que aportava no li podem dir que no. El teatre, la cultura, l'educació, tot allò que ens fa créixer, aprendre, tot allò que ens pot ajudar a entendre aquest enorme misteri que és viure com éssers humans, és a dir, en societat, tot allò que connecta amb

la part immaterial de la tribu en què vivim no hauria de dependre de l'arbitrarietat d'un interès privat. Hauria, més aviat, d'estar protegit per llei com una cosa essencial. Quin tresor amaga la condició humana més preuat que l'ànima? Que pot haver-hi més sagrat que tot allò què pensem?

Ràpidament a manera de test: últim llibre, obra escènica i música que vos haja agradat.

Jorge:

Llibre: "Albert Camus, elementos de una vida", de Robert Zaretsky. Ed Buridán. Una meravella sobre Camus, a qui admire.

Música: "Los de atrás vienen conmigo", de Calle 13, les lletres són molt bones, es caguen en tot.

Obra escènica: Em va fer plorar "El meu nom és Rachel Corrie", interpretada per Marta Marco.